

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ОСНОВИ ЕНКАУСТИКИ
(назва)

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальності: 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Обмеження для вибору: пререквізити: «Рисунок», «Живопис»

Кількість кредитів 4 (120 год.):

денна: 8 – лекції, 40 – практичні, 72 – самостійна робота;

заочна: 4 лекції, 8 практичні, 108 – самостійна робота

Мова викладання: : українська

Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle:

<http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=409>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Кара Олександр Дмитрович

Науковий ступінь, вчене звання, посада Заслужений художник України, доцент

Кафедра: музичного та образотворчого мистецтв

Робочий e-mail: alex.karatrojni@gmail.com

Години консультацій на кафедрі Понеділок 15.00-17.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни – теорія і практика воскового живопису (енкастика).

Мета дисципліни

Метою дисципліни «Основи енкастики» є висвітлення основоположних проблем з теорії та методики енкастичного живопису.

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «Основи енкастики» студент повинен набути такі результати навчання:

- Знати особливості роботи над створенням живописного полотна восковою живописною технікою; можливості створення художнього образу засобами воскового живопису; шляхи використання отриманих знань у подальшій педагогічній і творчій діяльності.
- Вміти правильно компонувати задуману композицію у форматі; використовувати засоби виразності воскового живопису для створення цілісного художнього твору; створювати єдиний кольоровий простір; адекватно відтворювати кольорові, тональні й просторові відношення у восковому живописі; володіти колоритом; аналізувати твори митців, спираючись на знання з енкастичної техніки, вміти розкривати особливості їх

живописної мови; володіти термінологією, методично вірно викладати матеріал в процесі навчання.

- Набути здатність до аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання на практиці;

4. Зміст дисципліни

Тема №1. Енкаустика як один з найдавніших видів живопису восковими фарбами «Фаюмські портрети» як найдавніші взірці енкаустичної техніки. Релігійний восковий живопис Середньовіччя. Візантійська енкаустика: синайські образи Христа Спасителя (Пантакратора).

Тема №2. Історіографія праць з енкаустики, провідні дослідження

Історіографія праць з енкаустики, провідні дослідження. Праці Г. Шмідта «Техніка античної фрески і енкаустики» (1934), Е. Бергера «Історія розвитку техніки олійного живопису» (1935), Т. Хвостенко «Енкаустика. Мистецтво, що пережило тисячоліття» (1985), Володимира Жердицького «Живопис: техніка і технологія» (2006).

Тема №3. Принцип змішування фарб із воском та їх нагрівання у процесі створення образів

Енкаустика і живопис восковими темперними фарбами: принципові відмінності. Виготовлення енкаустичних фарб. Ґрунтування поверхні для нанесення шару фарб. Нанесення фарб на заґрунтовану поверхню.

Тема №4. Живопис натюрморту холодним способом. (Формат 50*60 полотно)

- Розробка концепції малюнку (Ф 50*60 листа, матеріал – олівець)
- Ґрунтування поверхні (Полотно 50 * 60, фарби, пензлі)
- Принципи нанесення шарів фарб (фарби, пензлі)

Тема №5. Живопис портрета (Формат 50*60 полотно)

- Ґрунтування поверхні
- Виготовлення енкаустичних фарб
- Принципи нанесення шарів фарб. (фарби, пензлі)
- Нанесення фарб на заґрунтовану поверхню гарячим способом.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають бути обов'язково присутніми на лекційних та практичних заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості або був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

Не передбачено.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на практичних заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0.7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів – поточний контроль	16 балів (проміжний контроль)

Форма проміжного контролю

Проміжний контроль проводиться у вигляді перегляду творчих робіт здобувачів

Форми підсумкового контролю: залік

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно виконує всі пункти вимог до техніки енкаустики, допускається деяка незавершеність роботи при виконанні всіх етапів роботи; припускається незначних помилок
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, проте немає уміння підкорити деталь великій формі; допускаються незначних помилок і неточностей за всіма пунктами; наявність однієї істотної помилки з композиції, пропорції, побудови предметів, виявлення форми предметів тоном, передачі простору, володіння восковою технікою
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, проте демонструє наявність двох істотних помилок за такими пунктами, як: композиція, пропорції, побудова предметів, виявлення форми предметів тоном, передача простору;

	помилки пропорціях, побудові предметів, перспективі; йде процес змальовування натури, а не усвідомлене рисування; відсутнє розуміння конструкції предмета, побудови і перспективи, воскової техніки
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте має уявлення про перспективу, пропорції, постановку предметів на площині, але застосувати на практиці не може; йде процес змальовування; відсутні знання перспективи, пропорцій, постановки предмета на площині; рисунок ведеться вроздріб; студент не бачить різниці між площинним і тривимірним зображенням; повна відсутність розуміння побудови тривимірної форми в умовному просторі аркуша та воскової техніки (енкаустики)
1 бал	Оцінюється робота студента, який не має головних понять про змінювання простих предметів у просторі, в перспективі, і не може відтворити на аркуші у геометричних та світлотіньових проявах. Не володіє композицією, не володіє технікою енкаустики.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи з дисципліни «Основи енкаустики»

Самостійна робота слухача з «Основ енкаустики» поділяється за двома напрямками:

- Самостійна робота в аудиторії
- Самостійна робота поза аудиторією
- Самостійна робота слухача в аудиторії планується і керується безпосередньо викладачем.
- Час виконання для кожного завдання – згідно розподілу академічних годин за робочою програмою.
- Форми проміжного контролю: оцінюється за результатами перегляда та аналізу самостійних (домашніх) робіт студентів

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота оцінюється за результатами перегляду творчих робіт здобувачів. *Критеріями оцінювання* поданих робіт є: дотримання правил композиції, пропорцій побудови предметів, виявлення форми предметів тоном, передача простору; наявність розуміння конструкції предмета, побудови і перспективи, володіння восковою технікою.

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Айналов Д. Синайские иконы восковой живописи / Д. Айналов // «Византийский временник». – Т. 9, № 3-4, 1902. – С. 343-377.
2. Анреп Б. Беседы о живописной технике / Б. Анреп. – А.: Искусство, 1914. – № 1-2. – С. 76-91.
3. Глушук С. Техника станковой живописи: Научное издание / С. Глушук. – К.: Искусство, 2006.
4. Жердзицкий В. Е. Живопись: техника и технология / Владимир Жердзицкий. – Харьков: Колорит, 2006. – 327 с.
5. Кара О. На новій землі, під новим небом. Живопис. Графіка / Олександр Кара [Вступна стаття Анчо Калоянова, О. А. Тарасенко]. – К.: Український видавничий консорціум, 2009. – 96 с.

6. Кара О.Д. Теорія і практика енкаустичного живопису. – Навчально-методичні рекомендації до спецсемінару. – Ізмаїл: РВЦ ІДГУ, 2015.– 44 с.
7. Кара О.Д. Енкаустика: Традиції та сучасні методи // Науковий вісник № 7-8. Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського. – Одеса, 2015. - С.58-63.

Затверджено на засіданні кафедри музичного та образотворчого мистецтва від «б» лютого 2024 р., протокол № 7